

Havebrugscetret, Institut for Landskabsplanter, Hornum, 9600 Års

Sorts- og klonforsøg med *Buddleia*

Poul Erik Brander

Et klon- og sortsforsøg med 17 sorter og 5 unavngivne kloner har i en 10-årig periode vist stor forskel på sorterens dyrkningsegenskaber, også i betydningsfulde egenskaber som overvintring, blomsterrigdom og antal af blomsterdage årligt.

På grundlag af indsamlede forsøgsdata er beregnet værdital, som er angivet i tabel 1.

Sorternes blomsterfarve er meget forskellig, en egenskab som også må tages i betragtning ved valg af sorter.

Blandt de sorter, der i forsøget har opnået de bedste resultater, må nævnes '*Border Beauty*', '*Ile de France*', '*Hyacinth*', '*Tovelil*' og '*White Bouquet*'.

Indledning

I årene 1964–1967 blev der ved Institut for Landskabsplanter indsamlet sorter og kloner af *Buddleia* fra danske planteskoler og samlinger.

I 1968 blev der foretaget opformering ved stiklinger til et sorts- og klonforsøg, som blev anlagt i 1970 ved Institut for Frugt og Bær, Blangstedgård og Institut for Landskabsplanter, Hornum, med 17 sorter og 5 unavngivne kloner.

Begrundelsen for forsøget var at sammenligne sorterens dyrkningsegenskaber, såsom overvintringsevne, sundhed, blomsterrigdom m.m.

Statens Plantetilsyn konstaterede ofte i disse år i planteskolerne synlige viraer på bladene.

Forsøgets udførelse og opgørelse

I årene 1971–1981 er dyrkningsegenskaberne bedømt.

Overvintring er bedømt hvert år, medens en række andre egenskaber som blomsterrigdom, løv m.m. kun er bedømt enkelte år.

Ved bedømmelserne har medvirket en dommerkomité. Ud fra registreringerne er beregnet det samlede værdital for hver klon. Der er især lagt vægt på blomsterrigdom og blomstringsperiodens længde. Overvintringen er vurderet ud fra overlevelsen. Nedfrysningsgraden må anses at være af mindre betydning, hvis blot planten har vækstkraft til nyvækst og god blomstring.

Tabel 1. Resultater fra forsøg med Buddleia

Sort	Samlet værdital	Værdital Blangstedg.	Værdital Hornum	Overvintring	Sundhed	Almind. indtryk	Vækstform	Løv
<i>B. alternifolia</i> klon	73	—	76	161	146	95	99	138
<i>B. davidii</i> klon 1	98	65	138	104	105	99	103	122
<i>B. davidii</i> klon 2	125	109	131	113	95	121	108	114
<i>B. davidii</i> klon 3	147	165	115	116	119	120	133	105
<i>B. davidii</i> klon 4	128	—	121	127	107	102	92	100
<i>B. davidii</i> 'African Queen'	66	61	79	64	112	74	62	81
<i>B. davidii</i> 'Black Knight'	99	68	135	90	116	101	107	101
<i>B. davidii</i> 'Border Beauty'	144	162	115	99	115	125	125	118
<i>B. davidii</i> 'Charming'	101	103	95	108	68	81	77	59
<i>B. davidii</i> 'Dubonnet'	55	52	70	96	34	63	71	70
<i>B. davidii</i> 'Empire Blue'	101	94	105	92	94	95	88	86
<i>B. davidii</i> 'Farrer's Dwarf'	85	119	62	57	132	121	125	124
<i>B. davidii</i> 'Fascination'	39	106	18	35	59	79	77	80
<i>B. davidii</i> 'Flaming Violet'	68	60	82	68	121	79	77	84
<i>B. davidii</i> 'Hyacinth'	112	104	113	113	72	92	100	82
<i>B. davidii</i> 'Ile de France'	108	114	96	102	64	85	76	76
<i>B. davidii</i> 'Opera'	46	61	46	53	86	59	59	67
<i>B. davidii</i> 'Royal Red'	94	98	89	91	102	95	77	87
<i>B. davidii</i> 'Toveli'	160	148	150	124	118	131	129	108
<i>B. davidii</i> 'White Bouquet'	146	125	150	133	99	128	123	135
<i>B. davidii</i> 'White Profusion'	106	96	110	80	110	137	131	144
<i>B. x weyeriana</i> 'Elstead Hybrid'	101	93	106	126	90	57	96	80

Værditalene er beregnet ud fra gennemsnit af de indsamlede forsøgsdata. Hvert gennemsnitstal er omregnet som forholdstal i skalaen 0–200, hvor 100 er gennemsnittet, og jo højere værdital, desto bedre dyrkningsværdi.

Resultater

Resultaterne fra forsøget er opført i tabel 1.

De kloner, som kun er anført med artsnavn, er hjemkøbt alene under dette navn.

2 af klonerne er kun afprøvet ved Institut for Landskabsplanter, og derfor er der ikke angivet nogle tal under Blangstedgård.

Den angivne blomstringsperiode er den gennemsnitlige begyndende og afsluttende blomstring over en periode på 4 år.

Det gennemsnitlige antal dage, hver sort blomstrer på en sæson, varierer inden for *B. davidii* sorterne fra 34 hos 'Fascination' til 80 ved en unavngiven klon.

Farveangivelserne er bestemt ud fra The Royal Horticultural Society's Colour Chart, og oversat til dansk efter Wanscher's farvekort, »Et forenklet farvesprog«. Farverne varierer fra hvid, over lyseblå – lillablå – lillarød til mørkviolet.

En af de væsentlige forskelle mellem Blangstedgård og Hornum har været nedfrysningen. Ved Hornum var nedfrysningen normalt ret kraftig, men sjældent med døde planter. Derimod var nedfrysningerne ved Blangstedgård ofte mindre men med flere døde planter, og et enkelt år, hvor efteråret og vinteren var meget våde, døde mange sorter helt på Blangstedgård. Nyplantning blev foretaget.

De angivne højder i tabel 1, er valgt fra et år, hvor planterne var i god udvikling.

Vejledning

Ved valg af sorter bør der især lægges vægt på overvintring, blomsterrigdom og længden af den

Højde i cm Blangstedg. 77	Højde i cm Hornum 74	Blomster- rigdom	Blomstens egenskaber	Blomst. periode	Antal blom- stringsdage	Blomsterfarve
–	210	24	0	26/6-17/7	22	lys violet, center orange
260	150	99	98	28/7-17/9	52	hvid, center gult
300	180	111	108	7/7-24/9	80	violet, center orange
240	100	118	100	29/7-23/9	57	lys violetagtig purpur, center lysegult
–	160	125	98	13/8-24/9	43	hvid, center gult
240	170	85	112	11/8-1/10	52	dyb purpuragtig violet, center gul-brunt
250	180	90	118	3/8-28/9	57	mørk violet
290	160	120	114	30/7-5/10	68	stærk purpuragtig violet, center orange
270	150	86	90	4/8-30/9	58	violetagtig blå, center orange
280	160	56	39	30/8-11/10	43	strålende violetagtig purpur
250	160	94	93	1/8-28/9	59	bleg violetagtig purpur, center gult
150	75	117	100	10/8-8/10	60	lys purpuragtig violet, center gult
280	120	94	80	15/8-17/9	34	strålende violetagtig purpur, center orange
245	160	77	116	18/8-1/10	45	livlig purpuragtig violet, center gult
300	165	101	98	1/8-15/9	46	lys blålig violet, center orange
290	170	101	120	11/8-22/9	42	livlig purpuragtig violet, center orange
220	140	60	87	22/8-12/10	52	dyb violetagtig purpur, center orange
220	130	75	113	9/8-29/9	52	purpuragtig violet, center orange
260	150	125	110	28/7-22/9	57	livlig violet, center orange
290	170	146	115	8/8-17/9	41	hvid, center gult
–	–	128	128	26/8-4/10	39	hvid, center gult
310	190	71	4	19/8-19/10	62	yderste del af kronbladene: lys violet inderste del af kronbladene: lys gul-brun

periode, blomstringen varer. Endvidere vil blomsternes farve være af betydning for den enkelte bruger.

Et sortiment, der medtager de fleste farver og samtidig har gode dyrkningsegenskaber, vil omfatte sorterne 'Border Beauty', 'Hyacinth', 'Ile

de France', 'Tovelil' og 'White Bouquet' og eventuelt 'Royal Red' for at få den mest røde farve med. Kløn 3 har opnået et højt værdital, og kløn 2 har en meget lang blomstringsperiode, men de anses ikke for værdifulde nok til at sætte i produktion.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlsskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1983 80,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 8.000 eksemplarer.